

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 155: Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse. (Ændrede regler om valg af borgmester og viceborgmester i kommuner med mellemformsstyre m.v.).

Af indenrigsministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 31/1 2001).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

Efter det sidste kommunalvalg viste der sig et behov for at kigge loven om kommunernes styrelse lidt efter i sømmene, og det er det, der nu er sket. Efter en høringsperiode, hvor såvel Kommunernes Landsforening som Københavns og Frederiksberg Kommuner er blevet hørt, kommer indenrigsministeren nu med et forslag til ændring af loven om kommunernes styrelse, og vi hilser ændringen velkommen.

Det vil fremover være sådan, at konstituering sker efter forholdstalsvalgresultatet i stedet for, at man – som man tidligere har kunnet – konstituerer sig efter en flertalsafgørelse. Det vil altså sige, at fremover vil borgmesteren i en hvilken som helst kommune blive udpeget i overensstemmelse med valgresultatet og den deraf følgende sammensætning af kommunalbestyrelsen.

Da man nu alligevel kiggede loven efter i sømmene, fandt man tre andre områder, som trængte til en præcisering. Efter lovforslaget vil det fremover være sådan, at det er kommunalbestyrelsen, der kan bemyndige økonomiudvalget til at træffe afgørelse om, hvilke kurser der giver deltagende kommunalbestyrelsesmedlemmer ret til at få tabt arbejdsfortjeneste og udgangsgodtgørelse. Det forklares med, at der un-

der den nuværende ordning har været en del praktiske vanskeligheder, som bliver løst med denne ændring.

I dag er det således, at kun borgmesteren og viceborgmesteren er bemyndiget til at underskrive papirer, hvis der bliver optaget lån eller handlet med fast ejendom. Fremover kan man bemyndige såvel udvalgsformænd som den egentlige magistrat til at underskrive disse papirer, og det vil være en stor lettelse i den daglige ledelse af en stor kommune.

Endelig bliver der mulighed for, at indenrigsministeren kan give hjemmel til at dispensere fra reglerne for, hvornår man kan indkalde stedfortrædere. Det vil også i praksis vise sig at være en lettelse i den almindelige hverdag, for undertiden har der været eksempler på, at et flertal har kunnet udøve chikane ved at nægte et andet flertal at indkalde stedfortrædere.

Det er disse fire ændringer i lov om kommunernes styrelse, som her er til behandling, og vi kan fra Socialdemokratiets side kun anbefale, at lovforslaget bliver vedtaget, som det er forelagt.

Else Winther Andersen (V):

Allerførst vil jeg gerne sige til ministeren, at jeg synes, at det er dejligt, at vi nu har fået dette lovforslag til behandling i Folketinget. Det er jo ingen hemmelighed, at det er et af de områder, vi har skrevet lidt sammen om, så det synes jeg er meget positivt.

Man kan vel sige, at forslaget indeholder fire væsentlige elementer, men det vigtigste er, at kommunalbestyrelsen i kommuner, der har mellemformsstyre, har mulighed for at bestemme, at borgmesteren vælges ved samme forholdstalsvalgmetode som formændene for de stående udvalg. Jeg vil ikke lægge skjul på, at Venstre oplever det som en meget mere demokratisk proces end den, som findes i den gamle styrelseslov.

Derudover er der bestemmelser om underskrivelse af dokumenter ved køb og salg. Det er vel bare en modernisering af reglerne, så det er fint nok, at det er med.

Der lukkes også op for forsøg med indkaldelse af stedfortrædere, og her vil Venstre stille nogle spørgsmål under udvalgsarbejdet om, i hvilke situationer, hvis vi kan kalde det sådan, ministeren vil give mulighed for at kunne indkalde stedfortrædere ud over de situationer, hvor det er muligt i dag. Jeg synes, det er fint nok, at man åbner mulighed for at gøre nogle forsøg på området, men jeg mener også, det er

meget vigtigt, at vi gør nogle erfaringer, hvis vi måske på et senere tidspunkt skal modernisere styrelseslovens regler på området.

Det er vigtigt, at vi også tilgodeser demokratiet som sådan, så det er dem, der er valgt, der også sidder på posterne. Men derfra og så til, at der ikke kan være situationer, hvor det vil være praktisk at kunne få stedfortræderne ind, synes jeg i hvert fald er rigtigt at få undersøgt, så vi stiller nogle spørgsmål.

Som sagt er Venstre positiv over for lovforslaget, og vi håber, det får en hurtig sagsbehandling i udvalget.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Dette lovforslag ligner en række enkeltbestemmelser uden indbyrdes sammenhæng. Der er tale om en opsamling af forslag om regelændringer, som der er fremsat ønsker om fra den kommunale verden.

Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget om, at reglerne om valg af borgmester og formænd for de stående udvalg i kommuner med såkaldt mellemformsstyre ændres, så der bliver mulighed for at foretage disse valg under ét som forholdstalsvalg. Dermed kan man forhindre, om jeg så må sige, at den valggruppe, som borgmesteren tilhører, tiltusker sig en ekstra plads ved, at den ved flertalsvalg valgte borgmester tilmelder sig det efterfølgende forholdstalsvalg som en enmandsgruppe. Det har næppe været hensigten med de eksisterende regler, at der skulle være mulighed for en sådan kreativ tænkning ved besættelse af udvalgsposter.

Men overgangen til forslagens skitserede regler er jo altså en mulighed, som kommunen kan benytte sig af, det er altså ikke nogen pligt. Dette forhold kunne give anledning til følgende spørgsmål: Vil det hermed være muligt for et flertal i en kommunalbestyrelse at holde fast ved de kendte regler og på den måde fravriste mindretallet en udvalgspost? Hvis det er tilfældet, er vi jo for så vidt lige vidt, så dette spørgsmål må vi have besvaret under udvalgsbehandlingen.

De øvrige elementer i forslaget behøver jeg ikke at kommentere. Dem kan vi støtte. Altså en positiv melding fra Det Konservative Folkeparti om dette lovforslag.

Kristen Touborg (SF):

Lovforslaget indeholder en række oprydninger og forenklinger, som SF kan støtte.

Herudover skal jeg kun koncentrere mig om en enkelt ting, nemlig om lovforslagets bestemmelse om, at valget af borgmester og formænd for stående udvalg foretages under ét som forholdstalsvalg med den konsekvens, at den gruppe, der opnår den største kvotient ved valget, udpeger borgmesteren.

Ved sidste kommunevalg fulgte vi jo bl.a., hvordan Socialdemokraterne i København fik fordel af, at borgmesteren kunne anmelde sig som en enmandsgruppe, og det er naturligvis helt urimeligt. Det at have borgmesterposten giver i sig selv en meget stor fordel, og der er absolut ingen grund til at øge denne fordel.

SF kan støtte forslaget.

Klaus Kjær (DF):

Jeg skal på vegne af Dansk Folkepartis ordfører, hr. Poul Nødgaard, fremsætte følgende bemærkninger til lovforslaget:

Dansk Folkeparti er i det store og hele enig i indenrigsministerens lovforslag, dog med et par kritiske bemærkninger.

Min første kommentar vedrører pkt. 5, § 65, stk. 5-7. Ved den foreslåede formulering kan en kommunalbestyrelse med virkning for kommende valgperioder bestemme, at valget af formanden for kommunalbestyrelsen og formændene for de stående udvalg foretages under ét. Da denne mulighed kun er frivillig, giver den ingen garanti mod, at sager som den, hvor overborgmester Jens Kramer Mikkelsen pludselig meldte sig som enmandsgruppe, kan gentage sig. Lovændringen bør give sikkerhed mod, at der skiftes gruppe under selve konstitueringsproceduren.

Endvidere bør det præciseres i bemærkningerne, om og hvor ofte kommunalbestyrelsen kan ændre styrelsesvedtægten, herunder om der ved kommende valgperioder forstås mere end én fremtidig valgperiode.

Min anden kommentar er til pkt. 4, § 32, stk. 2, hvorefter man udvider mulighederne for underskriftsberettigelse. Det er selvfølgelig udmærket og mere fleksibelt, at der er flere personer, der er underskriftsberettigede, men samtidig er der den betænkelighed, at jo flere personer der er legitimeret til at underskrive sådanne dokumenter, jo større er risikoen for fejl og for uhensigtsmæssige eller ukorrekte dispositioner.

Det ville være en god idé, at det bliver lidt mere fleksibelt at indkalde stedfortræder, men det kunne være interessant at høre, hvilke forbedringer der lægges op til. Som det er nu, kan

der ved enkelte møder i realiteten kun indkaldes stedfortræder ved sygdom.

Så kan jeg da for egen regning tilføje, at vi i Gladsaxe Kommune, hvor jeg er medlem af byrådet, nu i anden periode kører en forsøgsordning, eller skal vi snarere sige en dispensationsordning efter aftale med Indenrigsministeriet, og den forsøgsordning giver mulighed for i de stående udvalg at benytte stedfortræder ved fravær også på grund af andre forhold end sygdom, men altså blandt byrådets medlemmer. Det er en ordning, der i øvrigt ikke er særlig benyttet, og den har ikke givet anledning til problemer eller misbrug. Tværtimod har den gjort det politiske arbejde mere fleksibelt.

Ebbe Kalnæs (CD):

Lovforslag nr. L 155, forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse, er ganske rigtigt, som en tidligere ordfører var inde på, en tilretning af forskellige ting.

Jeg skal kort meddele, at vi selvfølgelig støtter lovforslaget, men også vil se hen til det, fru Else Winther Andersen bl.a. spurgte om, nemlig hvordan en udvidelse og mere fleksibel brug af suppleantordningen skal virke. Jeg synes, det er væsentligt og vigtigt, at vi, inden vi vedtager lovforslaget, har mere klare mål for, hvordan det skal foregå og i hvilket omfang.

Derudover er jeg enig i lovforslaget og mener, at netop spørgsmålet om, hvorvidt valg eller konstituering skal foregå i én omgang, er vigtigt. Vi opfatter det i CD lidt som fusk med systemet, når man ud over intentionerne med reglerne, som vi ser det, har brugt andre metoder. Jeg ser også hen til svaret fra indenrigsministeren, i forhold til om det her er bindende, eller det bare er noget, man kan vælge. Jeg synes, det er en væsentlig diskussion, om ikke vi skal afskære muligheden for at lave den slags efteranmeldelser.

Så skal jeg også på vegne af hr. Ole M. Nielsen fra Kristeligt Folkeparti meddele, at Kristeligt Folkeparti vil støtte lovforslaget og gå positivt ind i arbejdet mellem første og anden behandling.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Jeg vil sige, at det jo er skæbnens ironi, at jeg nu er ordfører på dette lovforslag, for det er jo sådan, at hvis dette lovforslag havde været vedtaget for 4 år siden, stod jeg ikke her i dag. Så havde jeg været sundhedsborgmester i København. Sådan var nemlig resultatet af konstitueringsforhandlingerne, og sådan var resultatet i 13 dage i

København efter sidste kommunevalg. Men det viste sig jo, at der var et hul i loven. Overborgmesteren kunne anmelde sig som en enmandsgruppe, og så røg matematikken i hele konstitutionen.

En samlet Borgerrepræsentation har derefter rettet henvendelse til Folketinget for at få lavet loven om, for ingen ønsker, at den situation kan opstå igen. Der er ingen, der ønsker at forhandle på det grundlag.

Så alene af den grund kan Det Radikale Venstre støtte lovforslaget. Men vi kan også støtte både forslaget om bemyndigelse til økonomiudvalget om at træffe afgørelse om kurser for kommunalbestyrelsesmedlemmer, de ændrede regler for underskrivelse af dokumenter og udvidet adgang til stedfortræderindkaldelse.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, det var så et stykke historie, vi fik med. Så er det hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Netop på grund af det stykke historie, vi lige fik fortalt, og det helt urimelige i, at man på den måde kunne sikre sig en fordel på andre partiers bekostning, synes vi, det her forslag er i demokratiets ånd, og vi kan støtte det. Vi kan også støtte de øvrige elementer i forslaget.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker indenrigsministeren ordet for at runde af? Det er frivilligt.

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Det er selvfølgelig rart, at der er så bred en enighed om, at vi skal lukke det hul, som fru Inger Marie Bruun-Vierø jo meget rigtigt og af bitter erfaring kaldte det. Og det er rigtigt, at der er kommet henvendelser fra mange sider, sådan som fru Else Winther Andersen også sagde det, og altså også fra Københavns Borgerrepræsentation med fuld opbakning fra Københavns overborgmester, som jo var den, der udnyttede de gamle regler.

Der er blevet rejst forskellige spørgsmål, som måske bedst egner sig til at blive taget op i udvalget, fordi de har en lidt mere teknisk karakter.

Når det f.eks. er sådan, at der er lagt op til, at det er et flertal i kommunalbestyrelsen, der kan beslutte, at det skal være forholdstalsvalg, jamen så er det, fordi der kan være nogle bestemte grunde til, at man ønsker at fastholde den anden

model, og altså ikke bare det at udnytte det som det her smuthul. Det er baggrunden for, at det er sådan, at det ikke er pålagt kommunalbestyrelsen, men at der er en valgmulighed.

Men det er jo klart, at det er det, udvalget kan få belyst. Hvad er der for og imod, at man vælger den ene eller den anden form? Men der ligger altså nogle overvejelser bag.

På samme måde er der blevet spurgt om fra flere sider: Hvordan er der lagt op til at stedfortræderreglerne kan administreres? Og det er selvfølgelig tænkt som noget fleksibelt, for det er sådan, at indenrigsministeren får en bemyndigelse til at godkende nogle regler fra kommunalbestyrelserne, men så skal der selvfølgelig også være nogle retningslinjer for det.

Så jeg glæder mig til, at vi kan få lavet de her mindre, men, synes jeg selv, udmærkede små moderniseringer af loven.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 107:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kommunal pligt til at formulere udbudspolitik.

Af Lars Løkke Rasmussen (V) og Henning Grove (KF) m.fl.

(Fremsat 2/2 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Beslutningsforslaget her drejer sig ikke om at pålægge alle kommuner at foretage udbud, men

om at sige, at alle kommuner skal have en politik for, at hvis de foretager et udbud, skal der være nogle retningslinjer for den måde, kommunerne griber det an på.

Det synes regeringen er meget væsentligt, fordi det jo gør det mere gennemskueligt, både for borgerne, for de ansatte, og man kan for den sags skyld sige også for kommunen selv. Derfor har regeringen jo faktisk taget ret mange initiativer for at sikre den gennemskuelighed, og der er også nogle ret væsentlige initiativer i gang, både herhjemme i Erhvervsministeriet med udgangspunkt i Erhvervsministeriet og i øvrigt også i EU, hvor der bliver arbejdet på et EU-udbudsdirektiv.

Det er jo sådan, at det er nogle ting, der er i støbeskeen og ikke bliver færdige inden sommerferien. Men det er ikke noget, der sådan vil vare årevis. Der er en ambitiøs plan i EU om at få udbudsdirektivet vedtaget inden sommerferien. Der må vi så se, om det holder stik, men det er i hvert fald sådan, at det er en aktuel sag.

Desuden er det sådan, at der i Erhvervsministeriet er et såkaldt ABS-udvalg, der er et udvalg, der har til formål at udarbejde et standardiseret aftalegrundlag til brug for kommunerne, når opgaver overdrages til private. Det er meningen, at det skal gøre det meget enklere for kommuner og amtskommuner at udbyde opgaver og sikre, at der altså er en række standardbetingelser omkring løn- og arbejdsvilkår og andre forhold. Den rapport er også på trapperne, og jeg synes, det er meget vigtigt, at vi ser, hvad der bliver lagt op til i det her store udvalgsarbejde, hvor flere ministerier er repræsenteret.

Jeg siger så ikke, at det ikke kan være sådan, når de ting foreligger, EU's udbudsdirektiv og ABS-udvalgets rapport, at der ikke kan være brug for at vurdere i fællesskab her i Folketinget, om der er behov for yderligere initiativer og for at gå et skridt videre. Men indtil de ting foreligger, vil jeg ikke gå nærmere ind i det, og det er så min baggrund for at afvise forslaget, ikke fordi jeg synes, det er et dårligt forslag, men jeg synes, at tidspunktet er forkert i forhold til de ting, der er i støbeskeen.

Klaus Hækkerup (S):

Først nogle generelle bemærkninger fra Socialdemokratiets side om kommunale udbud, som Venstre nu foreslår styrket.

Vi er i Socialdemokratiet modstandere af at udbyde pleje og omsorg, bl.a. fordi det ikke kan kontrolleres, om der leves op til den standard,